

СТОЛИЧНА ОБЩИНА - РАЙОН „ПОДУЯНЕ“
ДЕТСКА ГРАДИНА №103 „ПАТИЛАНСКО ЦАРСТВО“

гр. София, ул. „Гинци“ №16, тел. 02/9453155, www.dg103.net; e-mail: dg103@abv.bg

Утвърдил..... П.....
Венелина Шпицер
Директор на ДГ № 103
„Патиланско царство“ гр. София

Заповед № РД – 14-09/15.09.2022г.

ПРОГРАМА
ЗА
ПРЕДОСТАВЯНЕ НА РАВНИ ВЪЗМОЖНОСТИ И ЗА
ПРИБЩАВАНЕ НА ДЕЦАТА ОТ УЯЗВИМИ ГРУПИ В ДГ № 103
„ПАТИЛАНСКО ЦАРСТВО“ ГР. СОФИЯ
ЗА УЧЕБНАТА 2022/2023 ГОДИНА.

I. ПРИОБЩАВАЩО ОБРАЗОВАНИЕ В ДГ № 103

Приобщаващото образование представлява всеобхватен процес, който включва осигуряване на подкрепа и равни възможности за качествено образование, приемане индивидуалността на всяко дете, разнообразието от потребности на всички деца и включване на ресурси насочени към създаване на възможности за развитието и участието им във всички аспекти на живота в общността. Постигането на този стандарт изисква диференцирана грижа, педагогически подходи, съобразени с възрастовите и социалните промени, превенция и навременно систематизиране на наличната информация, за да се организира образователен процес съобразно потенциала и силните страни на децата.

Приобщаващото образование в детската градина е процес на осъзнаване, приемане и подкрепа на индивидуалността на всяко дете и на разнообразието от потребности на всички деца. Приобщаващото образование е неизменна част от правото на образование и се реализира в съответствие с принципите в ЗПУО. За организиране и координиране на процеса на осигуряване на общата и допълнителната подкрепа за личностно развитие за децата в ДГ № 103 „Патиланско царство” със заповед на директора на детската градина се определя Координатор. Приобщаващото образование за децата в детската градина им дава възможност да са част от общността, да получават адекватна подкрепа във възпитателно-образователния процес, да развиват пълния си потенциал, да се чувстват приети и ценени и да преживяват успехи. Приобщаващото образование в детската градина е крачка по пътя за постигане на крайната цел - създаване на приобщаващо общество, което да даде равни възможности за всички деца, да участват в живота на обществото и да имат своя принос.

За организиране и координиране на процеса на осигуряване на общата и допълнителната подкрепа за личностно развитие на децата в ДГ № 103 „Патиланско царство” за учебната 2022/2023 година със заповед на директора № РД – 14-37/15.09.2022 г. е определен координатор.

Координатора координира работата на екипите за подкрепа за личностно развитие на децата, дейностите с педагогическите специалисти и с родителите във връзка с подкрепата за личностно развитие на децата. Осъществява мониторинг съвместно учителите.

Координаторът има следните основни функции:

1. Да обсъжда с учителите в групата в детската градина, техните наблюдения и анализи по отношение на обучението, развитието и участието на деца в дейността на групата.
2. Да обсъжда дейностите за обща подкрепа, в които се включват децата - обмен на информация и на добри педагогически практики с цел подкрепа на всички учители за подобряване на работата им с децата в групата.
3. Провеждане на регулярни срещи за:
  - а) преглед и обсъждане на информация за обучението и развитието на дете.
  - б) определяне на конкретни дейности за отделни деца, насочени към превенция на насилието и преодоляване на проблемното поведение;
  - в) определяне на конкретни дейности за отделни деца, насочени към превенция на обучителните затруднения.
2. Да координира дейността на екипите за подкрепа за личностно развитие на децата и, включително работата им с родителите;
3. Координира предоставянето на общата и допълнителната подкрепа за личностно развитие на децата в детската градина.

4. Организира и координира дейностите във връзка с провеждането на събеседването и насочването на детето в определена подготвителна група на задължителното предучилищно образование на малолетни и непълнолетни чужденци, търсещи или получили международна закрила, при приемането им за обучение в детска градина .

11. ПРИНЦИПИ НА ПРИОБЩАВАЩОТО ОБРАЗОВАНИЕ:

- 1.** Гарантиране правото на достъп до детската градина на всяко дете най-близо до неговото местоживееие и на правото му на качествено предучилищно образование.
- 2.** Осигуряване на подкрепа за личностно развитие за всяко дете в зависимост от неговите индивидуални потребности, с оглед възможността за възникване на затруднения във възпитателно-образователния процес, приобщаването и необходимостта от подходяща подкрепяща среда.
- 3.** Прилагане на диференцирани педагогически подходи, ориентирани към интересите и стимулиращи мотивацията на децата, съобразени с възрастовите и социалните промени в живота им и адаптирани към способността им да прилагат усвоените компетентности на практика.
- 4.** Приемане и зачитане на уникалността на всяко дете - индивидуалните потребности и възможности, личностните качества, знанията, уменията и интересите, на които детската градина трябва да отговори по подходящ начин, така че то да развие максимално своя потенциал.
- 5.** Равнопоставеност и недопускане на дискриминация при провеждане на предучилищното образование, гаранции за които са създадените условия за образование на всички деца заедно, независимо от трудностите и различията, които може да възникнат в процеса на обучението и участието им в дейността на детската градина.
- 6.** Системен подход на организация и сътрудничество на образователните институции в областта на приобщаващото образование на всички равнища – управление и екипност, използване на приобщаващи педагогически практики, създаване на сигурна подкрепяща среда, участие на родителите, мониторинг на процеса и на качеството на подкрепата за личностно развитие, както и на влиянието им върху обучението и постиженията на децата.
- 7.** Сътрудничество между всички участници в процеса на приобщаващото образование - детска градина, деца, семейство и общественост.

III. ПРЕДОСТАВЯНЕ НА ОБЩА И ДОПЪЛНИТЕЛНА ПОДКРЕПА ЗА ЛИЧНОСТНО РАЗВИТИЕ ЗА ДЕЦАТА В ДЕТСКАТА ГРАДИНА.

На децата ДГ № 103 „Патиланско царство“ се предоставя обща и допълнителна подкрепа за личностно развитие, която осигурява подходяща физическа, психологическа и социална среда за развиване на способностите и уменията им - **Чл. 176. (1) от ЗПУО.** За реализиране на общата подкрепа за личностно развитие в детската градина работят учителите в групите и логопеда. Общата подкрепа за децата в ДГ № 103 „Патиланско царство“ е насочена към развитие на потенциала на всяко дете. За целите на превенцията на обучителните затруднения общата подкрепа за децата в детската градина е насочена към:

1. Екипна работа между учителите и другите педагогически специалисти;

2. допълнително обучение по основните образователни направления при условията на Закона за предучилищното и училищното образование;
3. консултации по основните образователни направления, които се провеждат извън редовните педагогически ситуации;
4. занимания по интереси;
5. грижа за здравето;
6. поощряване с морални и материални награди;
7. дейности по превенция на насилието и преодоляване на проблемното поведение;
8. ранно оценяване на потребностите и превенция на обучителните затруднения;
9. логопедична подкрепа.

Осъществяват се дейности свързани с екипната работа между учители и други педагогически специалисти. Изготвя се план за реализиране на дейности за обща подкрепа за личностно развитие, насочени към превенция на обучителните затруднения, чрез предприемане на конкретни мерки за работа с отделни деца.

Осъществяват се дейности свързани със заниманията по интереси - организират се допълнителни културни, спортни и други дейности и инициативи (тържества, конкурси, състезания, концерти). Осъществяват се дейности свързани с мотивация и преодоляване на проблемното поведение. Извършва се консултативна дейност с родители и мотивирането им за активна работа в логопедичния процес.

Съгласно чл. 68 и чл. 69 от Наредбата за приобщаващото образование допълнителна подкрепа за личностно развитие на децата в детската градина се предоставя въз основа на извършена оценка на индивидуалните им потребности. Оценката се извършва от екип за подкрепа за личностно развитие на детето, утвърден със заповед на директора на детската градина за конкретно дете след подадено писмено заявление от родителя до директора.

Оценката на индивидуалните потребности на деца, за които има индикации, че са със специални образователни потребности, се извършва от психолог, логопед, ресурсен учител, а при деца с увреден слух или с нарушено зрение - и от рехабилитатор на слуха и говора или от учител на деца и ученици с нарушено зрение, съвместно с учителите в групата в детската градина. Оценяват се познавателно развитие, комуникативни умения, социални умения, физическо развитие, адаптивно поведение, психични реакции, семейно функциониране.

Координаторът в ДГ № 103 „Патиланско царство“ организира и координира дейностите и събитията в детската градина за децата и за родителската общност, насочени към промяна на нагласите и приемане на различието, както и към изява на дарбите на децата. Координира предоставянето на общата и допълнителна подкрепа за личностно развитие в детската градина. Основната цел на дейността му е свързана с приемане и подкрепа на индивидуалността на всяко дете и на разнообразието от потребности на всички деца, чрез активиране и включване на ресурси, насочени към преодоляване на установени затруднения и към създаване на възможности за развитие и участие на децата във всички аспекти на живота в детската градина.

Настоящата Програма за предоставяне на равни възможности и за приобщаване на деца от уязвимите групи е разработена при съобразяване нормите на Закона за предучилищното и училищното образование; Наредбата за приобщаващото образование, определяща държавния образователен стандарт за приобщаващото образование и в съответствие с действащите стратегически и оперативни национални документи, в изпълнение на държавната политика за предоставяне на равни

възможности на всички български граждани и за приобщаване на децата от уязвими групи.

Програмата включва редът и начините за оказване на обща и допълнителна подкрепа за личностно развитие на всички деца, които имат необходимост от такива в ДГ № 103 „Патиланско царство“, съобразно техните лични интереси, потребности и нужди. Нашата основна цел е създаване на приобщаващо общество, което да позволи на всички деца и възрастни, независимо от пол, възраст и етническа принадлежност, наличие или отсъствие на нарушения в развитието, или с тежки заболявания да участват в живота на обществото и да имат своя принос.

Уязвими групи са деца със специални образователни потребности, хронични заболявания, двигателни увреждания, деца в риск, деца, застрашени или жертва на насилие, деца с изявиени дарби, деца сираци и полусираци, деца- бежанци, деца от различни етнически групи и др. с други идентифицирани нужди.

IV. НЕОБХОДИМОСТ ОТ ПРОГРАМА

- Необходимост от въвеждане на система в дейностите по предоставяне на равни възможности и приобщаване на децата и учениците от уязвими групи.
- Готовност за посрещане на нови предизвикателства по проблема.
- Документът има за цел да подпомогне дейността на учителите за предоставяне на равни възможности и приобщаване на децата от уязвими групи.

V. ВИЗИЯ НА ДЕТСКАТА ГРАДИНА ПО ОТНОШЕНИЕ НА ПРЕВЕНЦИЯ НА ОТПАДАНЕ

Програмата се основава на визията на детска градина „Патиланско царство” като място, осигуряващо ефективна, качествена и достъпна подкрепяща среда за деца, предоставяне на равни възможности и приобщаване на децата от уязвими групи.

VI. ЦЕЛЕВА ГРУПА

Деца от I до IV възрастова група, които са от следните уязвими групи: деца със СОП; деца с увреждания и хронични заболявания; бежанци; жертви на насилие; деца на самотни родители или многодетни семейства; деца, чиито родители са на работа в чужбина.

VII. ЦЕЛИ :

- Пълноценна социализация на децата от уязвими групи.
- Гарантиране на равен достъп до качествено образование за деца от уязвими групи.
- Осигуряване на подкрепа за равен достъп до качествено образование и за развитие на потенциала на всяко дете с цел неговата личностна, професионална и гражданска реализация в обществото.
- Утвърждаване на интеркултурното, гражданското и приобщаващото образование като неотменна част от процеса на модернизация в ДГ.
- Готовност и нагласа за промяна на детската градина, като система за да отговори на нуждите на всяко дете за приобщаването - предоставяне равни възможности за участие във възпитателно-образователния процес в ДГ.

- Стремеж да изграждаме позитивна, подкрепяща среда , равен шанс за развитие на всички деца.
- Пълноценна социализация на деца със специални образователни потребности, с физически и ментални увреждания и деца от етническите малцинства.
- Съхраняване и развиване на културната идентичност на децата от етническите малцинства.
- Откриване и развиване на уникални заложби на децата от уязвимите групи.
- Осигуряване на подкрепа за деца с различни затруднения в детската градина, като се повиши сътрудничеството и обменът между педагогическите специалисти, родители, ресурсни учители.
- Изграждане на доверие и задълбочаване на контактите учител-родител и последващо сътрудничество за благо на децата.

VIII. ДЕЙНОСТИ ЗА ПОСТИГАНЕ НА ЦЕЛИТЕ

- Провеждане на родителски срещи и мероприятия с цел информиране и разясняване на взаимните ползи от интегрирането на децата от уязвими групи, със специални образователни потребности и деца с различен от българския етнически произход.
- Работа с родителските общности за преодоляване на негативни стереотипи и дискриминационни нагласи спрямо различните етноси и децата с увреждания.
- Провеждане на консултации с родителите на деца със специални образователни потребности за подпомагане адаптацията на деца със СОП в детската градина.
- Осигуряване на допълнителна квалификация на педагогическите специалисти за работа в мултикултурна образователна среда.
- Осъществяване на занимания по интереси и на организиран отход и спорт в мултикултурна образователна среда, съчетана с традициите на отделните етнически групи.
- Изграждане и функциониране на информационна система за проследяване на децата в риск.
- Допълнителна работа с деца със специални образователни потребности и деца от различни етническите групи, застрашени по някаква причина от отпадане и/или преждевременно напускане на детската градина.
- Развиване и прилагане на механизми за стимулиране на педагогическите специалисти за повишаване на квалификацията и прилагане на успешни подходи за работа с деца от уязвими групи.
- Интерактивни методи на обучение, използване на ИКТ във възпитателно-образователния процес.
- Допълнителни педагогически дейности.
- Възможности за изява.
- Създаване на приятелска среда.
- Осигуряване на добра материална база.

IX. ОЧАКВАНИ РЕЗУЛТАТИ:

- Участие на всички заинтересовани страни в процеса на образователната интеграция.

- Успешно интегрирани деца в мултикултурна образователна среда. Повишен обхват в ДГ на деца подлежащи на задължително предучилищно образование (5-6 г.).
- Придобити знания, умения и компетентности за работа в мултикултурна образователна среда в подготовката на педагогическите специалисти.
- Осъществена квалификация на педагогически специалисти за работа в мултикултурна образователна среда.

Х. ПЛАН ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ НА ПРОГРАМАТА

ПЛАН ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ НА ПРОГРАМАТА			
Дейности:	Срок:	Отговорник:	Забележки:
1. Осигуряване на позитивна възпитателно-образователна среда, добър микроклимат в детската градина.	Постоянен	Педагогически специалисти	
2. Актуализиране на мерки за предоставяне на равни възможности за приобщаване на децата от уязвими групи в детската градина.	Месец октомври 2022 г.	Комисия за превенция на деца в риск	
3. Ранно оценяване на потребностите от подкрепа за личностно развитие и превенция на обучителни затруднения .			
4. Идентифициране на децата, при които е установена необходимост за осигуряване на обща или допълнителна подкрепа за личностно развитие. Идентифициране на деца със СОП.	Постоянен	Педагогически специалисти	
5. Оценка на индивидуалните потребности на децата със СОП.	Постоянен (не по-късно от 3 месеца след идентифициране на нуждата)	ЕПЛР в ДГ	

6. Екипна работа на учителите в детските групи.	Постоянен	Педагогически специалисти	
7. Превантивни мерки за недопускане отпадане на деца от детската градина.	Постоянен	Директор; педагогически специалисти	
8. Определяне на координатор в детската градина за учебната година	До месец септември 2022 г.	Директор	
9. Създаване на подходящи условия в детската градина и достъпна среда за ефективен възпитателно-образователен процес и адекватна подкрепа на всяко дете.	Постоянен	Директор; педагогически специалисти.	
10. Повишаване интереса на децата, чрез участие в мероприятия на детската градина.	Постоянен	Директор; педагогически специалисти; медицински сестри.	
11. Планиране и осъществяване на контрол, върху спазването на дейностите и приобщаване на децата от уязвими групи в детската градина и на политиките и дейностите за приобщаване на децата от уязвими групи в детската градина от учителите и медицински сестри.	Целогодишен	Директор	
12. Квалификация на педагогическите специалисти.	2022/2023 учебна година	Директор; комисия за квалификационна	

		дейност в детската градина.	
13. Включване на атрактивни интерактивни методи, онагледяване и практическа насоченост във основни и допълнителни форми на педагогическо взаимодействие.	2022/2023 учебна година	Учители	
14. Анализирани резултатите от обучението по отделните образователни направления, спрямо очакваните резултати (входящ и изходящ мониторинг, междинна диагностична дейност за подготовителните групи).	2022/2023 учебна година	Учители в групи; координатор.	
15. Включване и равнопоставеност на децата в детската градина във всички форми на педагогическо взаимодействие.	2022/2023 учебна година	Директор; учители в групи; координатор.	
16. Планиране и реализиране на възпитателно-образователния процес, ориентиран към потребностите на всяко дете - личностно ориентиран подход.	2022/2023 учебна година	Директор; учители	Индивидуални срещи съгласно график за провеждане на консултации с родителите в детска градина.
17. Подобряване възможностите за включване във възпитателно-	2022/2023 учебна година.	ЕПЛР	

образователния процес на деца със СОП			
18. Повишаване участието и ангажираността на родителите и обществеността.	2022/2023 учебна година	Директор, учители; координатор; родители.	
19. Провеждане на родителски срещи.	2022/2023 учебна година	Директор, учители; родители.	Протоколи от проведени родителски срещи
20. Консултации на родители за подпомагане адаптацията на деца със СОП в детската градина.	2022/2023 учебна година	Педагогически специалисти	
21. Планиране на дейности в детските групи, насочени към идентифициране на деца в риск, работа и консултации с родители.	2022/2023 учебна година	Педагогически специалисти	
22. Осигуряване на благоприятна атмосфера и създаване на приятелска среда в детските групи.	2022/2023 учебна година	Директор; Педагогически специалисти; медицински сестри; помощник възпитатели.	
23. Осъществяване на занимания по интереси и на организиран отход и спорт в мултикултурна образователна среда.	2022/2023 учебна година	Директор; учители, родители	
24. Повишаване интереса на децата, чрез участие в различни мероприятия провеждани в детската градина.	2022/2023 учебна година.	Директор; учители; медицински сестри; помощник възпитатели; родители.	
25. Стимулиране участието на деца с изяви дарби в	2022/2023 учебна година.	Директор; учители; медицински	

различни мероприятия и състезания.		сестри; помощник възпитатели; родители.	
26. Стимулиране участието на деца от различни етнически групи в изяви, мероприятия и състезания.	2022/2023 учебна година.	Директор; учители; медицински сестри; помощник възпитатели; родители.	
27. Годишен отчет на координатора.	май 2023 година.	Координатор ДГ	

XI. ЗАКЛЮЧЕНИЕ :

За изпълнението на Програмата важно значение има сътрудничеството между всички пряко ангажирани институции. Всички участници в образователния процес (семейство, детска градина, институции, НПО) трябва да бъдат еднакво отговорни и ангажирани за постигането на поставените цели.

Програмата се актуализира в началото на всяка учебна година и в случаи на значителни промени в организацията на работа или на нормативните актове. С програмата са запознати всички членове на колектива.

Настоящата Програма за предоставяне на равни възможности и приобщаване на децата и учениците от уязвимите групи е приета на заседание на ПС с Протокол № 1 от 15.09.2022 г.